

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฐ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฑ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำสำคัญ	5
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบความคิดการวิจัย	10
ผลที่ได้รับจากการวิจัย	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น	14
การจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย	33
องค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	64
องค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยอนาคต	124
องค์ความรู้เกี่ยวกับการประชาพิจารณ์	145

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	151
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	151
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	161
การเก็บรวบรวมข้อมูล	164
การวิเคราะห์ข้อมูล	165
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	169
ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและความต้องการของท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนด	
บทบาท ทิศทางการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	170
ผลการศึกษาความเป็นมา สภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	
ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	170
ผลการศึกษาเพื่อจัดทำร่างอนาคตที่เป็นไปได้ในด้านการจัดการศึกษา	
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	186
ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาที่เป็นไปได้ขององค์การบริหาร	
ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	216
ผลการศึกษาความเหมาะสมของร่างอนาคตภาพ	
ผลการศึกษาประเมินความเป็นไปได้และค่าความสอดคล้องของอนาคตภาพ	
ที่เป็นไปได้ด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	
ในทศวรรษหน้า	216
อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	
ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563)	280
ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาของ	
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563)	
สู่นโยบายและแผนปฏิบัติ	285

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	295
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	295
วิธีดำเนินการวิจัย	295
สรุปผลการวิจัย	295
อภิปรายผลการวิจัย	303
ข้อเสนอแนะ	329
 บรรณานุกรม	 331
 ภาคผนวก	 340
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและรายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ	 339
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	346
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับ วัตถุประสงค์ (IOC) ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	 387
ภาคผนวก ง เอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์	397
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	414
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรมประกอบการวิจัย	425
 ประวัติผู้วิจัย	 433

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผู้ทรงคุณวุฒิ	7
2 เปรียบเทียบสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของ อปท.	18
3 เปรียบเทียบยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ	30
4 การสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	53
5 ข้อมูลโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	62
6 การลดลงของความคาดเคลื่อนในการมีจำนวนผู้เข้าศึกษาเพิ่มขึ้น ของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย	131
7 รูปแบบการใช้เทคนิค EDFR	138
8 เปรียบเทียบระหว่าง EDFR EFR และ Delphi	143
9 สรุปขั้นตอนการวิจัย ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและความต้องการ ของท้องถิ่นที่มีต่อการกำหนดบทบาท ทิศทางการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	155
10 สรุปขั้นตอนการวิจัย ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษา ที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	158
11 สรุปขั้นตอนการวิจัย ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2563) สุนโยบายและแผนปฏิบัติการ	160
12 คำมัชฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 1 ด้านความเสมอภาคของโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	217

13	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	219
14	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา	220
15	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 4 ด้านระบบบริหารและจัดการศึกษา	222
16	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา	224
17	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 6 ด้านหลักสูตร	227
18	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 7 ด้านกระบวนการเรียนรู้	230
19	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 8 ด้านทรัพยากรและการลงทุน	232
20	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 9 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	234

21	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 10 ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน	236
22	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 11 ด้านการส่งเสริมอาชีพ	238
23	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 12 ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	239
24	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 1 ด้านความเสมอภาคของโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	241
25	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 2 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา	244
26	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านระบบบริหารและจัดการศึกษา	248
27	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 4 ด้านครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา	251
28	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 5 ด้านหลักสูตร	257

29	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 6 ด้านกระบวนการเรียนรู้	262
30	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 7 ด้านทรัพยากรและการลงทุน	265
31	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 8 ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	269
32	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 9 ด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน	272
33	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 10 ด้านการส่งเสริมอาชีพ	275
34	คำมัธยฐาน (Mdn) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) เกี่ยวกับ อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในทศวรรษหน้า อนาคตภาพด้านที่ 11 ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	277

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 แสดงองค์ประกอบของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	56
3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ตาม พ.ร.บ.องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540	81
4 แสดงระบบการบริหารจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	109
5 สรุปขั้นตอนการวิจัย	168
6 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประจำปีการศึกษา 2553	175
7 แสดงงบประมาณด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	178
8 การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงกับธรรมชาติของวิชา	287
9 สรุปพัฒนาการและอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	294

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน	342
2 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 7 คน	343
3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มคณะกรรมการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 7 คน	344
4 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	345
5 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC)	388
6 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	395

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 สัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ อดีตประธานตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาการศึกษาแห่งชาติ	426
2 สัมภาษณ์ นายเจลิยว อยู่สีมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	426
3 สัมภาษณ์ นายวิโรจน์ จิวะรังสรรค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์	427
4 สัมภาษณ์ ดร.สุวธรรม พิณตานนท์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และถ่ายโอน ทางการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	427
5 สัมภาษณ์ นายอนุชากร มาศฉมาดล คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ	428
6 สัมภาษณ์ ร.ต.อ.ดร.นิติภูมิ นวรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียและแอฟริกาศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)	428
7 สัมภาษณ์ นายสุพทินันท์ ปรัชญาพฤกษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการศึกษาแห่งชาติ	429
8 สัมภาษณ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ และผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดฯ 12 โรงเรียน	429
9 นายวิโรจน์ จิวะรังสรรค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ประธานเปิด และร่วมประชุมประชาพิจารณ์	430
10 นางชมม้อย วรามิตร นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ และนายถาวร กุลโชติ ปลัดจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ร่วมประชาพิจารณ์	430
11 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา ผู้ดำเนินการประชาพิจารณ์ และนายกิตติศักดิ์ เชื้อจรรย์ ผู้วิจัย	431
12 คณะผู้บริหารสถานศึกษา สื่อมวลชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย เข้าร่วมประชาพิจารณ์	431
13 นำเสนองานวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาของ อบจ.กาฬสินธุ์ ณ มหาวิทยาลัย AUT เมืองฮ็อคแลนด์ ประเทศนิว ซีแลนด์	432
14 รับเกียรติบัตรการนำเสนองานวิจัย ณ มหาวิทยาลัย AUT เมืองฮ็อคแลนด์ ประเทศนิว ซีแลนด์	432